

2. Виховання дошкільнят у праці / За редакцією А.А. Шибанова. - М.: Педагогіка, 1976. - 114 с.

3. Виховання дошкільника в праці / Нечаєва Р.С., Буре Л.В. та ін; Упоряд. Р.С. Буре; Під ред. В. Г. Нечаєвої. - М.: Просвещение, 1983. - 207 с.

Цикіна Лілія

студент 1 курсу магістратури

Факультету дошкільної, соціальної та спеціальної освіти

Наук. керівник: **Л. І. Зайцева**, док-р пед. н., професор (БДПУ)

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАУЧУВАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність. Пам'ять, як здатність запам'ятовувати і зберігати враження, дарована людині з самого народження, але володіти й управляти нею ми вчимося все життя. Протягом дитинства дитина починає послідовно вступати в права володіння власною пам'яттю. У дошкільному віці пам'ять є однією з центральних, основних психічних функцій, залежно від яких будуються всі інші.

Дошкільний вік – вік інтенсивного розвитку пам'яті. Прийнято вважати, що в цей період пам'ять є провідним пізнавальним процесом, психічною функцією. Справді, дитина в цьому віці засвоює мову настільки, що стає істинним носієм рідної мови. Пам'ять охоплює значущі для дитини події та відомості й зберігає їх.

Художня література традиційно розглядається важливим засобом виховного впливу на особистість дитини дошкільного віку. І це не випадково, оскільки її вважають скарбницею культури, джерелом реальних знань та сильних вражень, засобом ознайомлення з незвичним, фантастичним. О. Л. Кононко цілком справедливо вважає книжку хоча й не головним, проте важливим учителем, провідником в доросле життя.

Комплекс питань, пов'язаних із визначенням змісту роботи, завдань, форм, методів, прийомів ознайомлення дошкільників з художньою літературою розглянуто в працях А. М. Богущ, Н. В. Гавриш, Л. М. Гурович, Р. Й. Жуковської, Н. С. Карпінської, М. М. Коніної, О. С. Ушакової та інших.

Об'єкт дослідження – розвиток пам'яті дітей старшого дошкільного віку.

Предмет дослідження – педагогічні умови запам'ятовування художніх творів дітьми старшого дошкільного віку.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови заучування художніх творів дітьми старшого дошкільного віку.

Завдання дослідження:

1. Вивчити стан проблеми заучування художніх творів дітьми старшого дошкільного віку в теорії та практиці дошкільної освіти.

2. Розробити критерії та показники заучування дітьми старшого дошкільного віку художніх творів.

3. Виявити рівні розвитку пам'яті дітей та особливості

запам'ятовування художніх творів дітьми старшого дошкільного віку.

4. Розробити рекомендації вихователям та батькам щодо заучування художніх творів дітьми старшого дошкільного віку.

Сутність дослідження. Пам'ять – одна з психічних функцій і видів розумової діяльності, призначена зберігати, накопичувати й відтворювати інформацію. Пам'ять займає особливе місце серед психічних пізнавальних процесів. Пам'ять характеризується як «наскрізний» процес, що забезпечує спадкоємність психічних процесів і об'єднує всі пізнавальні процеси в єдине ціле [1, с. 255].

Пам'ять окремої людини нерідко засвоює матеріал однієї модальності (зорової, слухової, рухової). Одні люди добре засвоюють рухи, у них легко формуються різноманітні рухові навички. Інші можуть з легкістю запам'ятати такі складні контури і форми, які іншим зовсім недоступні. А люди, наприклад, з вираженою слуховою пам'яттю можуть не тільки запам'ятати, але й відтворити вперше почуті та часом досить складні музичні твори [2, с. 156].

Розширення кругозору, оволодіння знаннями, навичками та вміннями, ускладнення діяльності, стосунків з дорослими зумовлюють зміни, якісні перетворення в пам'яті дитини. На основі запам'ятовування дитина розповідає вивчений вірш, використовує у грі засвоєні правила, відтворює показані їй рухи. Іноді дитині-дошкільнику одразу не вдається відтворити предмет, згадати вірш, однак вона легко впізнає їх під час наступного сприймання. У такому разі відсутнє відтворення матеріалу, однак наявне впізнавання, якому також передують запам'ятовування [1, с. 306].

Запам'ятовування буває мимовільним (нецілеспрямованим) і довільним (цілеспрямованим). Залежно від особливостей цих процесів пам'ять поділяють на мимовільну і довільну. Довільна пам'ять – процес запам'ятовування і відтворення матеріалу, що передбачає свідому постановку мети та вимагає вольових зусиль. Для розвитку довільної пам'яті у дітей дошкільного віку необхідно розвивати їхню мимовільну пам'ять, яка є основою для наступного довільного відтворення (важливо, щоб було чим користуватися, що згадувати); спонукати дитину до відтворення спочатку під час виконання нею практичних доручень, у грі, а потім – у навчальній діяльності; ставити перед дітьми завдання, вправляти їх у запам'ятовуванні, тренувати їхню пам'ять у діяльності; навчати різних способів запам'ятовування, звертаючи особливу увагу на розвиток логічної пам'яті. У дошкільному віці дуже важливо спрямувати дитину на довільне запам'ятовування, донести до її свідомості його необхідність, навчити спеціальних прийомів запам'ятовування [3, с. 456].

Висновок. Отже вихователі мають враховувати індивідуальні особливості сприймання інформації та відтворення її дітьми дошкільного віку. У старшому дошкільному віці яскравіше виражається домінуючий тип сприймання інформації. Тому необхідно розробити для педагогів методичні рекомендації, що забезпечать врахування особливостей запам'ятовування матеріалу візуалами та аудіалами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рубинштейн С.Л. Память // Психология памяти / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М. : ЧеР, 1998. – 816 с.
2. Черемошкіна Л.В. Развитие памяти детей / Л. В. Черемошкіна. – Ярославль : Академия развития, 1997. – 240 с.
3. Леонтьев А.Н. Развитие высших форм запоминания // Психология памяти / Под ред. Ю.Б.Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М. : ЧеР, 1998. – 816 с.

Ірина Шершень

студентка 4 курсу

Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Науковий керівник: **Єськова Т. Л.**, к.п.н., доцент (БДПУ)

**РОЗВИТОК ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
ЗАСОБАМИ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ**

З переосмисленням пріоритетів, мети і завдань розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку актуальною стає проблема становлення дитячої особистості, виявлення та розвиток її здібностей, набуття досвіду пізнання. Такий підхід висвітлений у державних документах. Зокрема, Національна доктрина розвитку освіти в Україні у XXI ст. визначає головну мету української освіти – створення умов для особистісного розвитку і творчої самореалізації кожного громадянина України.

У Базовому компоненті дошкільної освіти визнається пріоритетна роль дошкільної освіти у формуванні особистості дитини, розвитку її творчих здібностей, закладено підхід до особистості як до суб'єкта власної діяльності. Дитина розглядається як цінність, як активна творча особистість [1].

Мета нашого дослідження: визначити рівні сформованості творчості дітей старшого дошкільного віку засобами нетрадиційних технік малювання та довести ефективність педагогічних умов, що сприяють розвитку творчості.

Для досягнення мети було використано такі методи: аналіз науково-методичної літератури, педагогічний експеримент, спостереження та математична обробка даних.

В умовах сьогодення актуальності набуває проблема розвитку творчої, креативної, всебічно розвиненої особистості, її здібностей та інтересів (А. Беленька, Е. Белкіна, Н. Гавриш, Н. Глухова, А. Гончаренко, В. Кузьменко, С. Кулачківська, Н. Миропольська, Т. Піроженко, З. Плохій, Ю. Приходько, Л. Шульга та ін.) [2].

Сьогодні педагоги і психологи виступають проти традиційних дидактичних методів навчання, що використовуються в дошкільній освіті, які часто змушують дітей діяти в рамках встановлених схем, проти нав'язування стереотипних уявлень, які порушують фантазію дитини та набридають їй, пригнічують її творчість і не стимулюють розвиток творчих здібностей. Потрібно щось нове цікаве. Отже, виникає необхідність у використанні нетрадиційних технік малювання оскільки вони є новим напрямком у мистецтві, яке допомагає розвинути дитину всебічно [3].